

Historie- fortielser

Av Torggrim Rolfsen, Oslo

Førsteamanuensis i historie Arntfinn Moland gir det beste bevis på fortielse av boken til Finn Thrana, «Vi ville et land som var frelst og fritt», ved innholdet i sin bredt anlagte kronikk 7. april.

Istedenfor å skrive om boken til Thrana, og fortielsen av den, går han løs på innholdet i min kronikk 16. mars med anmeldelse av boken, akkurat slik hans kollega stipendiat Anders Jølstad gjorde i sin kronikk 30. januar 2001 der han tok til motmæle mot bokanmelderen av Torkel Hovlands bok: «General Carl Gustav Fleischer: Storhet og Fall».

Jeg finner det påfallende og pinlig at Moland som faghistoriker må ta uttrykk som «gamle NS-koryfæer» i bruk. Det viser etter min mening hans snevre og bundne syn på historieskriving. Moland prøver å oppdra meg og leserne til å forstå hvordan historien skal skrives, og forøvrig også hvilke fagfolk som helst skal skrive om den på kronikkplass!

Siden Moland som faghistoriker er godt bevandret i litteraturen om okkupasjonstiden, hadde det vært meget mer interessant å få vite i hvilke bøker og artikler mine anførte eksempler på «alment kjent stoff som for mange kan synes å være nytt» er å finne. Samtidig kunne han også fortelle oss om det Thrana skriver er sant eller ikke; det er jo mer vesentlig. Jeg har tiltro til at Moland, kanskje ved hjelp av professor Magne Skodvin, av Moland beskrevet som «en tålmodig nestor innenfor denne form for folkeopplysning i hele perioden», vil kunne utvide historiebegrepet for oss interesserte.

Jeg oppfatter ikke Thranas bok som noe forsvarsskrift, men som nyttig og særdeles interessant folkeopplysning. Her kan vi fra første hånd lese og fornemme hvordan historien formet seg sett fra NS-siden. Thrana har det fra egne opplevelser. 57 år etter kapitulasjon og frigjøring må det være lov til å se nyansert på historien; nettopp derfor er Thranas bok en kilde til bedre forståelse. Boken må gjerne være bedre tilgjengelig hos bokhandlerne.